

روند قیمت

در هفته منتهی به اول مارس ۲۰۲۱، قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال‌شرق آسیا با ۱۰ سنت کاهش نسبت به گزارش هفته قبل به ۶/۹۶ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یافت و در بازار گاز جنوب‌غرب اروپا قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی با ۲۰ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ۶/۲۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش پیدا کرد.

قیمت گاز طبیعی در بازارهای مختلف

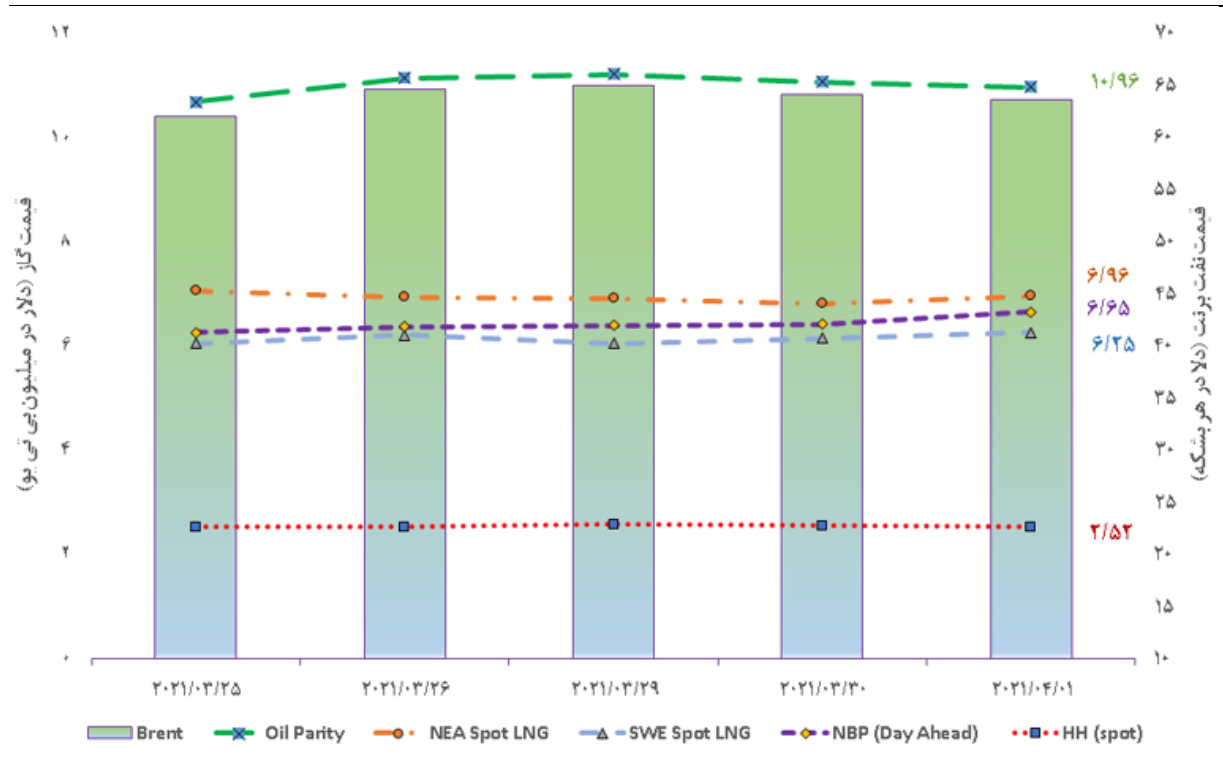
تاریخ	شمال شرق آسیا	جنوب غرب اروپا	ان بی پی انگلیس	هنری هاب آمریکا	بلند مدت زاین	تی تی اف هلند
۲۰۲۱/۰۳/۲۵	۷/۰۶	۶/۰۵	۶/۲۵	۲/۵۲	۸/۲۷	۶/۴۷
۲۰۲۱/۰۳/۲۶	۶/۹۳	۶/۲۰	۶/۳۶	۲/۵۲	۸/۲۹	۶/۳۹
۲۰۲۱/۰۳/۲۹	۶/۹۱	۶/۰۵	۶/۳۹	۲/۵۸	۸/۳۲	۶/۳۹
۲۰۲۱/۰۳/۳۰	۶/۸۱	۶/۱۵	۶/۴۱	۲/۵۵	۸/۳۴	۶/۳۲
۲۰۲۱/۰۴/۰۱	۶/۹۶	۶/۲۵	۶/۶۵	۲/۵۲	۸/۳۷	۶/۶۰

منبع: بر اساس داده‌های دبیرخانه جی‌ئی‌سی‌اف

در بازار گاز شمال‌شرق آسیا بازگشائی مجدد کانال سوئز و رفع نگرانی از تأخیر در عبور کشتی‌های حمل ال‌ان‌جی از این کانال منجر به شکل‌گیری روند نزولی قیمت تکمحموله‌ها در هفته گزارش شد و اثر منفی افزایش قیمت گاز در بازار تی‌تی‌اف اروپا را تا حدود زیادی خنثی نمود. انتظار می‌رود قیمت گاز در بازارهای گاز اروپا تحت تأثیر کاهش هزینه انتشار کربن و پیش‌بینی اعتدال دمای هوا در ماه مه، تنزل یافته و مانع از رشد قیمت تکمحموله‌ها در بازار گاز شمال‌شرق آسیا شود. با اعلام مناقصه فروش و عرضه دو محموله جدید ال‌ان‌جی از سوی مجتمع ال‌ان‌جی «ساخلین-۲» روسیه و احتمال اعلام مناقصه‌های جدید فروش از سوی مجتمع ال‌ان‌جی «داروین» استرالیا و مجتمع ال‌ان‌جی «بن‌طلوع» مالزی به ظرفیت تولید ۳۰ میلیون تن ال‌ان‌جی در سال، انتظار می‌رود از نگرانی خریداران برای تأمین محموله‌های مورد نیاز ماه مه کاسته شده و قیمت تکمحموله‌ها برای تحویل در ماه مه کاهش بیشتری یابد. در این شرایط تنزل قیمت گاز در بازار اصلی تی‌تی‌اف اروپا و افزایش فاصله قیمتی تکمحموله‌ها با بازار گاز شمال‌شرق آسیا باعث افزایش انگیزه عرضه‌کنندگان آمریکائی برای تغییر مقصد محموله‌های ال‌ان‌جی از بازار اروپا به بازار گاز شمال‌شرق آسیا خواهد شد. بازار گاز شمال‌شرق آسیا در حال حاضر شاهد درخواست‌های خرید از سوی خریدارانی از کشورهای کره جنوبی، چین و ژاپن برای تأمین محموله‌های ماه مه می‌باشد. شایان ذکر است که در سی و یکم ماه مارس قیمت شاخص فروش تکمحموله‌های

ال ان جی انتشار یافته توسط مؤسسه «آرگوس» برای بازار شمال شرق آسیا برای نیمه اول و دوم مارس ۶/۹ دلار در هر میلیون بی تی یو اعلام شده است.

نمودار قیمت گاز طبیعی در مقایسه با نفت برنت

منبع: بر اساس داده های دبیرخانه جی تی سی اف

در اوسط هفته گزارش، در بازار گاز اروپا قیمت تک محموله های ال ان جی تحت تأثیر کاهش قابل ملاحظه تفاوت قیمت تک محموله ها با بازار شمال شرق آسیا و عدم صرفه اقتصادی انتقال محموله ها به این بازار و عرضه محموله های جدید از سوی شرکت «نواتک» روسیه و شرکت «ئی گاز» مصر برای تحویل در ماه مه، تنزل یافت و نسبت به قیمت گاز در بازار تی تی اف در سطح پائین تری قرار گرفت. با این حال کاهش سطوح ذخیره سازی گاز در منطقه اروپا به ۳۰ درصد ظرفیت ذخیره سازی در بیست و هفتم ماه مارس، امکان جذب این محموله ها را تسهیل خواهد نمود. در ادامه هفته گزارش و پیش بینی کاهش بیش از انتظار دمای هوا، قیمت گاز در بازار تی تی اف افزایش یافت و منجر به رشد قیمت تک محموله های ال ان جی در بازار شد. بنابراین افزایش تزریق گاز به مخازن ذخیره سازی گاز و انتظار برودت هوا عوامل مهم رشد قیمت گاز در بازار تی تی اف طی هفته گزارش می باشند. همچنین با پیش بینی کاهش دمای هوا در هفته های پیش رو و افزایش مصرف گاز به منظور مصارف گرمایشی، قیمت گاز تقویت خواهد شد. طبق اطلاعات بازار، تحویل محموله های ال ان جی به منطقه اروپا در ماه مارس روندی صعودی یافت و از ۵/۸۸ میلیون تن در ۳۱ ماه مارس به ۸/۹ میلیون تن رشد نمود.

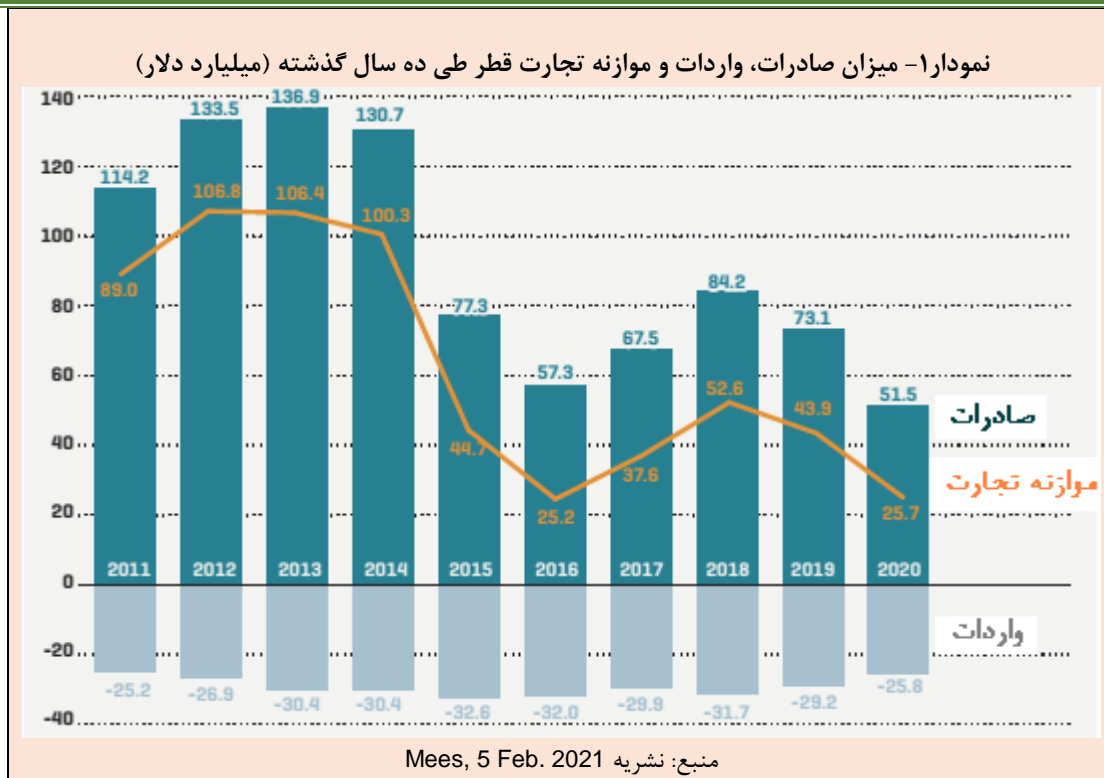
اما نسبت به زمان مشابه سال قبل که به میزان ۹/۸۷ میلیون تن در ماه بوده است، پائین تر می باشد. شایان ذکر است که در یازدهم ماه فوریه قیمت شاخص فروش تکمحموله های ال ان جی انتشار یافته توسط مؤسسه «آرگوس» برای بازار شمال غرب اروپا برای نیمه اول و دوم ماه مه ۶/۴۵ دلار در هر میلیون بی تی یو اعلام شده است.

کاهش ۳۰ درصدی درآمد صادراتی قطر در سال ۲۰۲۰

- تا پیش از همه گیری ویروس کووید-۱۹، تجارت نفت و گاز ۸۵ درصد درآمد صادراتی قطر را تشکیل می داد اما در سال گذشته، همه گیری این ویروس، تأثیر شدیدی بر درآمدهای دولت قطر بر جای گذاشت.
- در سال ۲۰۲۰، کل درآمد صادراتی قطر حدود ۵۱/۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال قبل از آن ۳۰ درصد کاهش یافته است.
- با توجه به اینکه بخش عمده فروش ال ان جی قطر تحت قراردادهای بلندمدت مبتنی بر قیمت نفت خام صورت می گیرد، انتظار می رود در ابتدای سال ۲۰۲۱ میزان درآمدهای صادراتی قطر افزایش یابد.

همه گیری ویروس کووید-۱۹، اقتصاد تمامی کشورهای جهان را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. برای دولت های منطقه خاورمیانه که دارای اقتصاد متکی به نفت هستند، عمده ترین نگرانی، تأثیر این بیماری بر بازارهای جهانی نفت و گاز است. بیشترین درآمد صادراتی قطر از فروش ال ان جی حاصل می شود. علی رغم کاهش تقاضا و نیز تنزل قیمت ها در سال ۲۰۲۰، قطر همچنان عنوان بزرگ ترین صادرکننده ال ان جی جهان را به خود اختصاص داد. قبل از همه گیری ویروس کرونا، تجارت نفت و گاز بالغ بر ۸۵ درصد درآمد صادراتی قطر را تشکیل می داد اما در سال گذشته، رکود حاکم بر بازار، تأثیر شدیدی بر خزانه دولت قطر بر جای گذاشت.

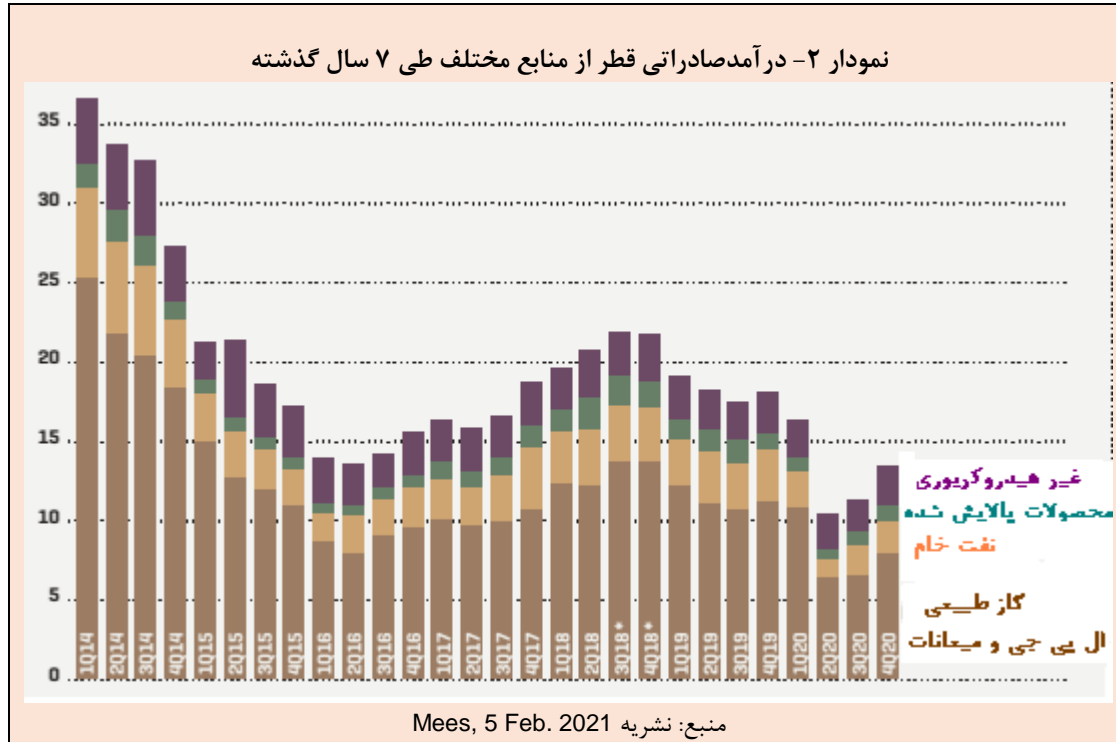
طبق آمارهای اولیه، در سال ۲۰۲۰، میزان کل درآمد صادراتی قطر ۵۱/۵ میلیارد دلار بوده است که نسبت به سال قبل از آن ۳۰ درصد کاهش یافته است. این رقم، کمترین رقم درآمد صادراتی سالانه از زمان رسیدن ظرفیت تولید ال ان جی قطر به سطح کنونی آن یعنی ۷۷ میلیون تن در سال (از سال ۲۰۱۱) می باشد (نمودار ۱)

بایستی خاطر نشان نمود که قطر به میزان قابل ملاحظه‌ای در سال‌های اخیر در کاهش هزینه‌های وارداتی خود موفق عمل نموده است؛ بخشی از این موفقیت در پی تحریم‌های تحمیلی از سوی متحدان عربستان سعودی کسب شده که دولت دوحه را مجبور به یافتن تأمین‌کنندگان جایگزین و تقویت خودکفایی، نموده است. گفتنی است که تحریم‌های مذکور اخیراً به پایان رسیده است. در سال ۲۰۲۰، میزان واردات قطر ۲۵/۸ میلیارد دلار اعلام شده که حدود ۶ میلیارد دلار کمتر از پایین‌ترین میزان محقق شده در سال ۲۰۱۶ می‌باشد. لذا درآمد خالص صادراتی قطر در سال ۲۰۲۰، ۲۵/۷ میلیارد دلار و بیشتر از رقم ثبت شده در سال ۲۰۱۶ می‌باشد که علت عمده آن نیز کاهش شدید میزان واردات این کشور می‌باشد.

به نظر می‌رسد که در سال جاری با توجه به افزایش قیمت‌های نفت خام و افزایش تقاضا در بازارهای آسیا، قطر شاهد بهبود درآمدهای صادراتی خود باشد. در سال ۲۰۲۰، کمترین میزان درآمد قطر از محل صادرات در سه‌ماهه دوم سال، ۱۰/۳۹ میلیارد دلار بوده اما پس از گذشت دو فصل متوالی، میزان درآمد صادراتی افزایش و به ۱۳/۴۷ میلیارد دلار در سه‌ماهه چهارم سال رسیده است (نمودار ۲). شایان ذکر است بیشترین میزان درآمد صادراتی قطر پس از فوریه سال ۲۰۲۰ که در سطح ۵/۸۵ میلیارد دلار گزارش شده، در ماه دسامبر همان سال و در سطح ۴/۷۱ میلیارد

دلار اعلام شده است. با لحاظ این موضوع که بخش عمده فروش ال ان جی قطر تحت قراردادهای بلندمدت مبتنی بر قیمت نفت خام صورت می‌گیرد، انتظار می‌رود در ابتدای سال ۲۰۲۱ میزان درآمدهای صادراتی قطر افزایش یابد.

فروش بخشی از سهام شرکت «بی پی» در پروژه گازی عمان به یک شرکت تایلندی

- شرکت دولتی «پی تی تی ای بی» تایلند ۲۰ درصد از سهام پروژه توسعه بلوک ۶۱ عمان را به مبلغ ۲/۶ میلیارد دلار از شرکت انگلیسی «بی پی» خریداری نمود.
- این معامله، یکی از گام‌های «بی پی» به سوی هدف فروش ۲۵ میلیارد دلار از دارایی‌هایش تا سال ۲۰۲۵ به منظور کاهش بدهی‌ها و حرکت به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر می‌باشد.

شرکت انگلیسی «بی پی»، یک سوم از سهم خود در پروژه توسعه بلوک ۶۱ عمان را به شرکت دولتی «پی تی تی ای بی»^۱ تایلند به مبلغ ۲/۶ میلیارد دلار واگذار نمود. شرکت «بی پی» همچنان به‌عنوان بهره‌بردار این بلوک که شامل میدان گاز تایت می‌باشد، سهم ۴۰ درصدی خود را حفظ خواهد نمود. این معامله، یکی از گام‌های «بی پی» به سوی هدف فروش ۲۵ میلیارد دلار از دارایی‌هایش تا سال ۲۰۲۵ به منظور کاهش بدهی‌ها و حرکت به سمت انرژی‌های

¹ PTT Exploration and Production

تجدیدپذیر می‌باشد. شرکت «بی‌پی» اعلام نموده که به تجارت خود در عمان متعهد می‌باشد و توافق‌نامه توسعه میدان به این شرکت اجازه می‌دهد تا در کلاس جهانی باقی بماند و در عین حال پیشرفت مهمی در برنامه واگذاری جهانی خود داشته باشد.

از سوی دیگر این معامله با استراتژی شرکت «پی‌تی‌ای‌پی» مبنی بر تمرکز بر مناطق غنی (از نظر منابع هیدروکربوری) خاورمیانه و همکاری با شرکت‌های بزرگ نفت و گاز و نیز افزایش سهم گاز در سبد انرژی، به منظور کاستن از آثار نوسانات قیمت نفت و سرمایه‌گذاری در زنجیره ارزش ال‌ان‌جی متناسب است. این شرکت تایلندی در نظر دارد بودجه خرید این سهام را با استفاده از نقدینگی خود تأمین نماید. شرکت «بی‌پی» قصد دارد بلوک ۶۱ را در دو فاز توسعه دهد. این پروژه توسعه‌ای شامل پروژه تایت-گاز میدان خزان که یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های بالادستی در عمان است و همچنین پروژه غزیر می‌باشد که در ماه اکتبر ۲۰۲۰ تولید خود را آغاز نموده است. سایر شرکای این بلوک شرکت دولتی OQ عمان با سهم ۳۰ درصد و شرکت دولتی پتروناس مالزی با سهم ۱۰ درصد می‌باشند.

افزایش ظرفیت تولید ال‌ان‌جی روسیه

• ظرفیت تولید ال‌ان‌جی روسیه در ۱۵ سال آینده سه برابر می‌شود.

با توجه به اینکه تقاضای جهانی ال‌ان‌جی به دلیل سازگاری با محیط زیست رو به افزایش است، دولت روسیه به برنامه طولانی‌مدت توسعه تولید ال‌ان‌جی چراغ سبز نشان داده است. بر اساس این برنامه پیش‌بینی می‌شود که ظرفیت تولید ال‌ان‌جی این کشور در ۱۵ سال آینده سه برابر شود. برنامه جدید، امکانات بیشتری برای گازرسانی به اراضی روسیه، از جمله شرق دور و قطب شمال را فراهم می‌کند. این برنامه براساس رویکردی جامع با هدف تنوع‌بخشیدن به منابع تأمین گاز و استفاده فعال از منابع قطب شمال و شرق دور است. ضمناً برای سرمایه‌گذارانی که چنین طرح‌ها و پروژه‌های صنایع وابسته را اجرا نمایند، شرایطی جذابی در نظر گرفته شده است.

کشف میدان جدید گازی در دریای خزر توسط شرکت سوکار

- شرکت‌های سوکار و بی‌پی از کشف یک ذخیره جدید گاز و میعانات گازی در دریای خزر در ۱۲۵ کیلومتری جنوب شرق باکو خبر داده‌اند.
- دولت آذربایجان از این کشف به‌عنوان تقویت بالقوه عرضه گاز از طریق «کریدور گاز جنوبی» به اروپا استقبال کرد.

شرکت ملی نفت آذربایجان (سوکار) و شرکت بی‌پی به تازگی یک ذخیره جدید گاز و میعانات گازی در دریای خزر کشف نموده‌اند. این شرکت هیچ آماری درباره میزان ذخایر اعلام نکرده است. کشف اخیر در ۱۲۵ کیلومتری جنوب-شرق باکو انجام شده است. دولت آذربایجان از این کشف و عملکرد بی‌پی به‌عنوان تقویت بالقوه عرضه گاز از طریق «کریدور گاز جنوبی» به اروپا استقبال کرد. این کشف درحالی انجام شده است که شرکت سوکار قصد دارد تا فاز دوم «کریدور گاز جنوبی» را از طریق ترکیه به بازارهای اروپا توسعه دهد. این اقدام آذربایجان پس از آن رخ می‌دهد که در اواخر سال ۲۰۲۰، گاز آذربایجان از طریق خط لوله ترانس‌آدریاتیک (TAP) به ایتالیا منتقل شد.

آدرس اینترنتی نشریه

www.onec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی